

Sum tað ikki var nokk, so stovnaðu fólk bólkar á Facebook, har til bara at fáa fatur á myndini og skriva um hana. Tað fekk tó ein bráðan enda, tá mamman hjá Marnu hótti við at stevna persónarnir handan bólkarar.

Eg vildi spýggja

Tað var ein ógvusliga hending fyri 14 ára gomlu Marnu, ið tó royndi at stríða seg gjøgnum tilburðin.

– Eg gjørdist illa fyri og vildi spýggja alla tíðina. Tað var torført at vera glað, tí eg visti ikki hvør hevði sæð myndirnar. Nøkur søgdu enntá við meg, at tey høvdu sæð myndirnar. Eg royndi tó at mæta í skúla hvønn dag og spæla glað, men tað var hart. Tí tá eg var í skúla, byrjaði tey ungu at tosa og teska saman, tá eg gekk framvið og sendu mær eygur. Tað var sera óbehagiligt, tí eg visti ikki hvat tey tosaði um ella um tey høvdu sæð myndina.

– Eg sá bara svart upp á lívið. Eg royndi at steðga myndini, men tað eydnaðist ikki. Tað gjørdist bara verri, tá eg skrivaði til fólk og royndi at steðga tí. Enntá vinkonurnar, ella tær, ið eg helt vóru mínar vinkonur, høvdu deilt myndin, sigur Marna.

Næstu vikurnar gjørdist ein sonn marra hjá Marnu. Fólk byrjaðu at ringja til hennara døgnið runt, kallaðu hana fyri eina »helvitis horu«, skrivaðu um neyðtøku og misbrúk, og hóttu við at spreidda myndina um alt Føroyar og Danmark.

Varnaðist at atburðurin broyttist

Aftaná nakrar vikur byrjaði mamman at varnast, at okkurt var áfatt. Atburðurin hjá dótttrini var broyttur.

– Eg varnaðist, at hennara atburður var broyttur tá gerandisdagurin byrjaði aftur og hon fór aftur í skúla. Hetta var triggjar vikur aftaná, at hon hevði sent dronginum myndina. Tað var kanska serliga aftaná, at hon varnaðist at fleiri í skúlanum høvdu sæð myndina, at støðan versnaði, sigur Sára.

– Marna byrjaði at rópa nógv, var oftani øst og byrjaði at smekka við hurðunum. Eg royndi fleiri ferðir at tosa við hana, fyri at finna út av, hví hon hevði broytt atburð, men hon fisti bara at mær, og segði einki vera galið. At enda breyt hon saman, men í staðin fyri at fortelja sannleikan, fann hon upp á ein søgu, ið eg ikki heilt trúði, greiðir Sára frá.

Mamman tók sakina í egnar hendur, tá sonurin kom til hennara og segði, at tað ikki var so gott, at Marna slapp út.

– Eg hugsaði tað vera løgið, tí tey eru ikki von at siga slíkt, so eg ringdi beinanvegin til Marnu og segði, at eg kom eftir henni og hon skuldi heim við. Komin heim leggi eg merki til, at har fyrigongur okkurt millum syskini. Tey fara fyri seg og teska saman, og tá veit eg, at alt ikki ruggar rætt. Eg spyrji hvat tað er, ið tey teska um, og hann svarar, at tað er eini boð á

MODELLMYND

»Eg síggi tað eisini soleiðis, at eg skuldi kanska verða eitt offur, soleiðis at fleiri onnur ung finga hjálp, tí hendingin hjá mær, var við til at fleiri aðrar hurðar blivu opnaðar til onnur ung við ymiskum trupulleikum«

Facebook, har hon verður kallað hora, greiðir Sára frá.

Tað endar við, at mamman krevur at síggja, hvat gongur fyri seg á Facebook, men fyrst sýtir Marna fyri at vísa nakað.

– Hon segði, at hon skuldi líka gera okkurt áðrenn eg slapp frammat, men eg tók kortini iPadin frá henni. Tá kom eldur í. Hon fór at gráta og varð fyrst frá sær sjálvum, og segði, at eg ikki skuldi inn á hennara facebook. Eg fór óansæð avstað við iPadinum, og byrjaði at lesa boðini hjá henni. Tá las eg hetta harða, grova málið, har hon varð kallað alt millum himmal og jørð.

Tað var tó serliga, tá mamman ætlaði at lesa boðini frá einum ávísnum persóni, at dóttirin gjørdist frá sær sjálvari og royndi at steðga mammuni. At enda mátti onkur halda dótttrini burtur, so mamman fekk lisið boðini.

Ein skelkur

– Tað, eg las, skelkaði meg. Alt klappaði saman hjá mær. Eg bleiv ill og síðani kedd, tí har var myndin, og nú skilti eg tað, ið gekk fyri seg. Eg havi snakkað so nógv við børnini um hetta, men kortini hendi tað. Eg fór ikki at gráta beinanvegin, men gjørdist ill og síðani fór eg at gráta, meðan fleiri tankar komu til mín, um hvat eg skuldi gera.

– At enda mátti eg bara gjøgnumganga alt, ið var á Facebook. Meðan eg hevði lisið fyrstu boðini, græt

dóttirin og lat illa at, men tá eg las seinastu boðini, bleiv hon sum eitt lamb. Tá lætnaði, tí loyndarmálið var úti, ið hon royndi at fjala, sigur Sára um lötuna, tá hon fann út av loyndarmálinum.

At byrja við visti Sára ikki hvat hon skuldi gera, men valdi at sova uppá hendingina og síðani ráðføra seg við ein skilagóðan persón, sum ráddi henni til at seta seg í samband við eitt umboð fyri SSP-samstarvið.

– Øll myllan fór í gongd, og tey hava gjørt eitt megnararbeiði. Allir skúlnir, har myndin hevur verið víst, hevur SSP sett seg í samband við. Tey komu eisini heim og tosaðu við okkum um hvat fór at henda, og dóttirin hevur fingið ótrúliga góða hjálp í skúlanum. Hon helt seg aldrin burtur frá skúlanum, hóast tað var ein svár tíð fyri hana, sigur Sára.

SSP fekk bilbugt við støðuna, og longu triggjar mánaðir aftaná tilburðin, so var støðan hæsað av og dóttirin fekk aftur frið frá fólki.

Meldaði eitt annað mál

Tað var tó ikki bara ung fólk, ið deildu privatu nakinmyndina av dóttir Sáru. Og tað skelkaði hana. Inni á hennara Snapchat brúkarar kom hon fram á eina nakna mynd frá einum vaksnum manni.

– Um metast skal út frá kroppinum á honum, so er talan um ein mann í tríatiárunum. Hann hevur fleiri profilar, ið hann brúkar at

senda nakin myndir og sjónbond av sær sjálvum til ungar gentur, meðan hann roynir at lokka tær at senda naknar myndir aftur.

– Tað er ikki bara til mína dóttur, men fleiri aðrar eisini. Eingin veit hvør hann er, men sjálvt um tær strika hann sum vin, so stovnar hann bara ein nýggjan brúkarar og finnur tær aftur á Facebook, Skype, Snapchat og aðrastaðni. Eg havi meldað viðkomandi til lögregluna, men eg veit ikki, um teir hava megnað at loyst málið, sigur Sára.

Strikaði allar sosialar miðlar

Gerandisdagurin hjá Marnu er nógv broyttur síðani keðiligu hendingina. Mamman tók nevniliga eina skjóta avgerð, og strikaði allar sosialar miðlar hjá dótttrini.

– Eg tók ræðið av hennara profilum á Facebook, Snapchat, Skype, og Instragram. Eg broytti loyniorðið og strikaði síðani hennara brúkarar. Uttan loyniorðið, fær hon sostatt ikki tendrað brúkararnar aftur. Harumframt fekk hon anonymt telefonnummar, so at fólk ikki finga sett í samband við hana.

Sjálvt um talan er um eina radikala broyting, so heldur mamman, at Marna er glað fyri avgerðina í dag.

– Eg gjørdi greitt, at tað kom ikki upp á tal, at hon fekk sosialir miðlar aftur beinanvegin. Men hon hevur heldur ikki tikið tað upp á tungu, og tykist í staðin at vera glað fyri

at sleppa undan teimum. Hon sær nevniliga hvat vinkonurnar stríðast við viðvíkjandi slatri, útspilling og harða tónanum á Facebook og aðrastaðni.

– Hon verður hildin uttanfyri, tí hon hevur ikki Snapchat og Facebook. Hon hevur tó sagt við síni vinfólk, at um tey ikki kunnu ringja ella senda henni eitt sms, so er tað teirra val, at tey ikki vilja hava samband við hana.

Foreldur muga vera djørv

Um tað er nakað, ið Sára hevur lært av hendingini, so er tað, at foreldur mugu tora at taka avgerðir, ið kanska ikki altíð eru so væl dámdar.

– Foreldur mugu tora at taka avgerðir. Tað nyttar ikki at vera ein vinur, tá slíkt hendir. Best er bara at taka hørðu avgerðina um at slökkja fyri slíkum miðlum. At taka ræðið á støðuni og siga, at tað eri eg, sum eri tann vaksni. Eitt er so heilt vist, tey fáa nøkur heilt onnur børn, tá tey lukka miðlarnar niður. Míni børn eru farin at leggja stórri dent á skúla og familju, sigur Sára og leggur afturat.

– Harumframt er týðningarmikið, at foreldrini leggja merki til børnini. Spyr inn til teirra, um tey broyta atburð, verða lætt ill ella gerast óhvøvsk. Spyr hvat gongur fyri seg í lívinum. Sum familja gera vit eisini nógv saman. Eg veit at summi foreldur halda tað er gott, at børnini halda seg í kamarinum, tí so er friður, men vita tey hvat gongur fyri seg inni har, spyr Sára at enda.

Eisini Marna hevur lært nakað av hendingini, og hevur ráð til onnur ung, ið kunna enda í somu støðu.

– Ikki latið tykkum lokka av øðrum ungum. Um tað er nakar, ið roynir at trýsta teg til nakað, ið tú ikki ynskir, ella sendir nakað, ið fer um mark, far so til foreldrini. Tað er nógv betri at siga teimum frá, enn at handla sjálv, sigur Marna at enda.

Ein byrða er tikin av herðunum

Marna hevur í dag lagt hendingina afturum seg, og megnar at síggja nøkur jalig ting, ið eru hend í kjalarvørrinum av stóra áganginum.

– Eg havi tað nógv betur nú, enn tá eg hevði Facebook og aðrar sosialar miðlar. Eg hoyri einki fyri myndina longur, og satt at siga, so eri eg lætina í kroppinum. Tað følist sum ein byrða er tikin av herðunum, sigur Marna og leggur afturat.

– Eg síggi tað eisini soleiðis, at eg skuldi kanska verða eitt offur, soleiðis at fleiri onnur ung finga hjálp, tí hendingin hjá mær, var við til at fleiri aðrar hurðar blivu opnaðar til onnur ung við ymiskum trupulleikum,

– Gjøgnum hesa tíðina lærði eg eisini, hvørji míni veruligi vinfólk vóru. Eg havi sloppið mær av við tey, ið ikki megna at vera góð við meg og stuðla mær, eins og eg eri góð við og stuðli teimum, tá tey hava tað trupult, sigur Marna at enda.